

Andreas miloval prázdnotu rána, keď stál pri okne so šálkou kávy v jednej ruke a s cigaretou v druhej, hľadel na dvor, na malý uprataný zadný dvor, a nemyslel na nič, len na to, čo vidí. Uprostred dvora štvoruholníkový záhon vysadený brečtanom, na ňom strom, z jeho stredu vyrastalo niekoľko tenkých konárov, zastrihnutých pre nedostatok miesta. Kontajnery žiarivo zelenej farby, sklo, obaly, zvyšný odpad, cementové dlaždice s pravidelným vzorom, niektoré z nich boli o niečo svetlejšie, z nejakého dôvodu ich pred rokmi vymenili. Mesto sa ozývalo len potichu, homogénne zvuky sa miešali so vzdialenými hlasmi vtákov, veľmi zreteľne bolo počuť, ako niekto otvára a znova zatvára okno.

Tento stav, keď si Andreas nič iné neuvedomoval, trval len niekoľko minút. Ešte skôr ako dofajčil, si spomenul na včerašiu večer. Nadja sa ho spýtala, čo rozumie pod prázdnotou. Pre ňu prázdnota znamenala nedostatok uznania, lásky, neprítomnosť ľudí, ktorých stratila alebo ktorí sa o ňu dostatočne nezaujímajú. Prázdnota bola kedysi zaplnený priestor alebo priestor, o ktorom si myslela, že ho možno zaplniť, bola to absencia niečoho, čo by asi ani ona sama nevedela presne pomenovať. Andreas jej odpovedal, že netuší, nezaujímajú ho abstraktné pojmy.

Večery s Nadjou prebiehali vždy rovnako. Meškala polhodinu a dala Andreasovi pocítiť, že on je ten, kto prišiel neskoro. Bola pekne upravená, mala na sebe krátku priliehavú sukňu a čierne sieťkované pančuchy. Teatrálne spusti-

la kabát na parkety. Sadla si na pohovku a preložila si jednu nohu cez druhú. Zdalo sa, že pre ňu je to vrchol večera, bol to jej výstup. Vložila si do úst cigaretu, Andreas jej pripálil a zložil kompliment. Z kuchyne priniesol dva poháre vína. Nadja už určite niečo vypila, bola rozjarená.

Väčšinou sa najedli v blízkom podniku. Varili tam dosť dobre, teplý čašník sa prekárал s Nadjou, a keď nebolo veľa hostí, tak si k nim niekedy prisadol za stôl. Nadja pila, priveľa rozprávala a spolu s čašníkom si robili žarty, že Andreas je vegetarián a objednáva si vždy to isté. Povedal, že nie je vegetarián, jednoducho mäso je zriedkavo. Najneskôr pri dezerte začala Nadja hovoriť o politike. Bola PR poradkyňa a príležitostne pracovala pre miestne organizácie socialistickej strany. Jej názory zastávala spôsobom, ktorý Andreasa nahneval. Potom už toho veľa nepovedal a ona sa s agresívnym podtónom v hlase spýtala, či ho nudí.

„Nudím ťa,“ povedala.

Povedal, že nie, je cudzinec a nerozumie sa do francúzskej politiky, nezaujíma ho. Dodržiava zákony, separuje odpad, plní učebný plán. Ináč si želá, aby ho nechali na pokoji. Nadju jeho nezáujem nahneval, urobila mu prednášku a pohádali sa. Andreas sa pokúsil prejsť k inej téme. Vtedy Nadja zakaždým začala hovoriť o svojom bývalom mužovi, ako ju nemal rád a aký bol voči nej nevšímavý, a Andreasovi sa zdalo, že tieto výčitky patria jemu. Nadja nevedela so sťažnosťami prestať. Fajčila jednu cigaretu za druhou a mala plačlivý hlas. Ostatní hostia už dávno odišli, čašník vyprázdnil popolníky a vyčistil kávuvar. Keď podišiel k stolu a spýtal sa, či si ešte niečo želajú, bola Nadja ako vymenená. Smiala sa a flirtovala s ním a trvalo ďalšiu štvrt hodinu, kým Andreasovi dovolila, aby zaplatil.

Cestou domov Nadja mlčala. Celý večer sa navzájom ani nedotkli. Teraz sa chytila Andreasa pod pazuchu. Zastal pred

domom, v ktorom býval. Pobožkal ju na líca a potom na ústa. Niekedy ju pobožkal aj na krk, no pripadalo mu to smiešne. Zdalo sa, že sa jej to páči. Pravdepodobne to zodpovedalo jej obrazu o sebe. Milenka, ktorej ležia muži pri nohách, ktorú bozkávajú na krk, ktorá sa vysmieva z cititeľov. Andreas by bol teraz najradšej sám, ale napriek tomu sa jej opýtal, či nepôjde hore. Povedala áno. Znelo to, akoby kapitulovala.

Nadja nepatrila k tým ženám, ktoré opeknejú, keď sa s nimi niekto vyspí. Jej priliehavé šaty pripomínali brnenie, a keď bola nahá, akoby stratila akúkoľvek oporu a vyzerala staro, staršie ako v skutočnosti. Dovolila Andreasovi, aby s ňou robil, čo chce, strpela jeho nežnosti, no neopätovala ich. Mal jej povedať, že pod prázdnotou rozumie toto. Tieto večery s ňou, každé dva týždne sa zopakuje vždy ten istý večer, vždy tá istá noc, a nikdy sa nezbližia. Ale nepovedal jej to. Mal rád prázdnotu tohto opakovania. Vychutnával si pocit, že Nadja je myšlienkami niekde inde, že mu len poskytla svoje telo, kým sa jej po hodine či dvoch nezmocní nepokoj, neodsunie ho a nepovie, aby jej zavolať taxík. Prázdnota, to boli tieto večery s ňou, popoludnia so Sylvie alebo víkendy, ktoré prežil sám doma v útulnom, dobre vykurovanom byte tak, že pozeral televíziu, hral počítačovú hru alebo čítal. Prázdnota bol jeho život, bolo to osemnásť rokov, ktoré prežil v tomto meste bez toho, aby sa niečo zmenilo, bez toho, aby si nejakú zmenu želal.

Povedal, že prázdnota je normálny stav, nebojí sa jej, naopak.

Keď Andreas cestou do práce prechádzal cez ulicu, tak si niekedy predstavoval, že ho prejde autobus. Zrážka akoby znamenala ukončenie toho, čo bolo, a zároveň nový začiatok. Náraz, ktorý rozmotal kľbko nejasností a nastolil poria-

dok. Zrazu malo všetko význam, deň a hodina, názov ulice alebo bulvára, meno vodiča autobusu, samotný Andreas, dátum a miesto narodenia, povolanie a vierovyznanie. Bolo jesenné alebo zimné daždivé ráno. Na mokrom asfalte sa odrážali svetelné reklamy a reflektory áut. Za autobusom, stojacim krížom na vozovke, sa vytvorila zápcha. Prišla sanitka, chodci postávali a zvedavo sa prizerali. Policajt usmerňoval rukou premávku popri mieste nehody. Cestujúci v okoloidúcich autobusoch ťažkovali krk a uprene sa dívali von oknom. Nechápali úplne, čo sa stalo, a ihneď na to aj zabudli, keď ich pozornosť upútalo niečo iné. Druhý policajt sa pokúšal rekonštruovať, ako k nehode došlo. Pýtal sa vodiča autobusu, predavačky v pekárni, ktorá všetko videla, ďalšej svedkyne. Potom spísal protokol v niekoľkých vyhotoveniach, spis založili do archívu a zaradili podľa abecedy medzi smrteľné dopravné nehody. Andreas si predstavoval nevyhnutné opatrenia, ktorými ho vyradia zo systému. Upovedomili by jeho brata a ten by musel rozhodnúť, čo sa stane s mŕtvolou. Andreas odolal pokušeniu urobiť testament, vždy si myslel, že je samolúbe poručiť, čo treba urobiť v prípade vlastnej smrti. Walter by sa pravdepodobne rozhodol pre spopolnenie, to by bolo najjednoduchšie a najrozumnejšie. Napriek tomu by bolo treba vybaviť veľa zbytočných papierov, kontaktovať všetky možné úrady. Bolo by treba do toho zapojiť veľvyslanectvo.

Andreas sa v duchu pýtal, či by vyhotovili presný zápočet odpracovaných dní až do jeho smrti. Vedenie školy by určite vedelo, čo treba urobiť. Možno na to existoval aj prípis, opatrenia v prípade náhlej smrti zahraničných pedagogických zamestnancov.

A potom, po niekoľkých nepokojných dňoch, po listoch, telefonátoch a tichých rozhovoroch v zborovni, by bol

skromný pohreb, veniec od školy, naaranžované kvety od kolegov. Walter by kúpil veľkú kyticu v diskontnom kvetinárstve na rohu. Pricestoval zo Švajčiarska, ubytoval sa v lacnom hoteli v Andreasovej štvrti a zlou francúzštinou sa pokúšal všetko zorganizovať. Našiel Andreasov diár, jeho adresár. Na úmrtné oznámenie bolo málo času, ale zavolať niekoľkým Andreasovým známym a poprosil ich, aby prišli. Čudoval sa, že v adresári je tak veľa ženských mien, možno trochu Andreasovi závidel, že bol starý mládenec. Večer telefonoval manželke, sťažoval sa, aké zdĺhavé je vybavovanie na úradoch, a pýtal sa na deti. Potom jedol v blízkej reštaurácii a trochu sa prechádzal po rue des Abbesses alebo rue Pigalle. Andreas sa v duchu pýtal, či by brat šiel na peepshow alebo za nejakou prostitútkou. Nevedel si to predstaviť.

Andreas nastúpil na Gare du Nord do prímestského vlaku do Deuil-la-Barre. Každý deň cestoval tým istým vlakom. Pozoroval tváre spolucestujúcich, tváre, proti ktorým nikto nemohol nič namietat. Starší muž sediaci naproti nemu sa naňho uprene díval, jeho pohľad nič neprezrádzal. Andreas hľadel z okna. Videl koľajnice, priemyselné budovy a sklady, niekde osamotený strom, stožiare s reflektormi alebo anténami, tehlové a betónové múry s grafiti. Mal pocit, že vidí len farby, okrová, žltá, biela, strieborná, matná červená, a nebo modré ako voda. Bolo krátko po siedmej, ale čas akoby nebol dôležitý.

V duchu sa pýtal, či by Walter poveril nejakú firmu, aby vyprázdnila byt. Nábytok nebol lacný, ale načo by mu bol? Andreas ináč toho veľa nevlastnil. Osobné predmety, v duchu sa vždy pýtal, čo sa tým myslí. Malú sošku kráčajúcej Diany s lukom a šípom, kúpil ju na blšom trhu krátko po príchode do Paríža, niekoľko plagátov z výstav výtvarného

umenia, ktoré sa konali dávno, a zarámované fotografie z prázdninových ciest do Talianska a južného Francúzska, ľudoprázdne krajinky bez tieňa, zaliate obedným slnkom. Nevlastnil takmer nijaké knihy, len niekoľko cédečiek a dévedečiek, nevlastnil nič zvláštne, nič cenné. Jeho šaty a topánky by neboli Walterovi dobré, brat bol ťažší a vyšší. Úžitok by bol jedine z bytu. Andreas ho kúpil v období, keď štvrť ešte nebola taká populárna ako teraz.

Zvláštne, že by sa o to všetko musel postarať práve brat, s ktorým ho spájalo tak málo a na ktorého sa dokonca ani nepodobal. Andreasovi sa nepáčila predstava, že by jeho smrť spôsobila starosti. Ale asi sa tomu nedalo zabrániť.

Pozeral sa na spolucestujúcich, párik zalúbencov, ktorý sa bozkával pri dverách, dve deti, ktoré si niečo šuškali, staré ženy s unavenými tvármi, obchodníci v lacných oblekoch z umelého vlákna, ktorí s vážnym výrazom tváre čítali hospodársku časť novín. O sto rokov budete všetci mŕtvi, pomyslel si. Slnko bude svietiť, vlaky budú premávať a deti budú chodiť do školy, ale on a všetci títo ľudia, ktorí s ním cestujú, budú mŕtvi a s nimi aj tento okamih a táto cesta, akoby sa nikdy neuskutočnila.

Zdalo sa, že s Andreasom vystupujú z vlaku každý deň iní ľudia. Na okamih zostal stáť na nástupišti a prizeral sa, ako sa rozchádzajú na všetky strany a strácajú sa v diaľke. Vyzliekol si vestu, hoci bolo ešte chladno. Oziabalo ho, ale miloval tento ranný chlad, bol ako dotyk, ktorý nepreniká do hĺbk.

Kedysi učil na predmestí, ktoré ležalo ešte ďalej. Znova a znova sa uchádzal o miesto v meste, ale zakaždým uprednostnili kolegov, ktorí boli starší, boli ženatí alebo mali deti. Keď pred desiatimi rokmi postavili gymnázium v Deuli, Andreas už dávno prestal snívať o mieste v centre mesta. Do práce to už teraz aspoň nemal tak ďaleko.

Do školy prišiel ako vždy polhodinu pred začiatkom vyučovania. V zborovni bol smrad z cigariet, hoci fajčenie bolo zakázané v celej budove. Andreas si priniesol z automatu kávu a sadol si k oknu. Asi o štvrt hodinu prišiel Jean-Marc, jeden z telocvikárov. Mal na sebe teplákovú súpravu.

„Fajčil si?“ spýtal sa, kým si v umývadle umýval tvár. Andreas neodpovedal.

„Vo Švajčiarsku sa predsa v zborovniach určite nefajčí.“ Andreas povedal, že už celú večnosť nebol v nijakej švajčiarskej zborovni.

„Smiem sa ťa spýtať na niečo osobné?“ povedal Jean-Marc.

„Radšej nie.“

Jean-Marc sa zasmial. Vyzliekol si teplákovú bundu a umyl sa pod pazuchami. Povedal, že je hanba, že tu nevybudovali sprchy pre učiteľov. Natrel sa dezodorantom, po miestnosti sa rozšírila vôňa. Jean-Marc sa obliekol. Priniesol si pohár vody a sadol si hneď vedľa Andreasa.

„Poznáš Delphine, však?“ oprel sa dozadu a spokojne sa zatváril. „Čo si o nej myslíš?“

„Sympatická,“ povedal Andreas. „Dokáže človeka osviežiť.“ „To je to správne slovo.“

Andreas išiel k oknu, otvoril ho a zapálil si cigaretu. Jean-Marc sa naňho vyčítavo pozrel.

„Nedávno sme spolu zašli na pohárik,“ povedal, „a potom som tak akosi skončil u nej.“

„A čo to má so mnou?“

„Tvári sa, akoby sa nič nestalo. Akoby ma nepoznala.“

„Veď buď rád. Chcel by si, aby ti zavolala domov?“

Jean-Marc vstal a zdvihol ruky. „Samozrejme, že nie,“ povedal, „ale je to predsa zvláštne. Vyspíš sa so ženou. A ona... pritom dokonca ani dobre nevyzerá. Stalo sa to už aj tebe?“

„Ja nie som ženatý,“ povedal Andreas. Smiešne, pomyslel si, že by mal Jean-Marc byť môj najlepší priateľ.

Keď Andreas večer zhasil svetlo a ľahol si, nezaspal hneď. Závesy boli zatiahnuté a v tmavej miestnosti bolo vidieť len stand-by svetlá televízora, DVD prehrávača a veže. Červené svetelné diódy niečím upokojovali, pripomínali mu večné svetlo v kostole, prítomnosť Ježiša, v ktorého neveril.

Sobotu prežil ako vždy tak, že upratoval byt a nakupoval na nasledujúci týždeň. Pred niekoľkými rokmi na jeho ulici natáčali, bol to kultový film a odvtedy sem prichádzali ľudia z celého sveta, aby sa presvedčili, či je skutočnosť taká idyllická ako zábery. Andreas si film kúpil na dévedečku, a keď si ho niekedy pozrel, mal pocit, že zábery sú skutočnejšie ako ulica za jeho dvermi, že skutočnosť je len nepodarená napodobenina zlatého filmového sveta, lacná atrapa. Človek si musel zavrieť oči, aby počul hudbu, aby videl zábery. Vtedy bol Paríž presne taký, ako si ho Andreas vždy predstavoval.

Andreasovi sa páčilo, že je súčasťou tejto atrapy. Páčil sa mu záber, na ktorom sedí v kaviarni a číta noviny alebo kráča po ulici s bagetou pod pazuchou a igelitovými taškami plnými zeleniny, ktorú nechá týždeň v chladničke a potom ju vyhodí. Keď sa ho turisti pýtali na miesta, kde sa natáčalo, ochotne ich poinformoval. Odpovedal im po francúzsky, a to aj vtedy, keď si všimol, že sú to Nemci alebo Švajčiari a majú ťažkosti rozumieť mu.

Bol zároveň štatista a divák imaginárneho filmu, turista, chodiaci už takmer dvadsať rokov po tomto meste, ktoré ho nikdy celkom neprijalo za svojho. Túto úlohu mal rád, nikdy nechcel nič iné. Veľké činy a zmeny ho vždy odstrašovali. Chodil po bulvároch Saint Michel či Saint Germain, vystú-

pil na Eiffelovu vežu alebo si pozrel Notre-Dame či Louvre. Prechádzal sa po Pont Neuf a nakupoval vo veľkých obchodných domoch, hoci tam boli absurdné ceny. Niekedy sa na chvíľu len tak vybral za nejakými ľuďmi, pozoroval ich, ako nakupujú alebo niečo pijú v kaviarni, a potom ich nechal odísť. Keď sa rozprával s priateľmi, ktorí v Paríži bývali celý život, žasol, ako mesto zle poznajú. Takmer nikdy neprekročili hranice svojej štvrte a múzeá nenavštívili od školských čias. Namiesto toho, aby sa tešili, aké je mesto pekné, nadávali na štrajky zamestnancov metra, na zlý vzduch a na nedostatok parkov a ihrísk.

Neskoro popoludní šiel do kina a pozrel si americký akčný film, bezvýznamný príbeh s krkolomnými kaskadérskymi kúskami a špeciálnymi efektmi. Cestou domov ho pri vchodoch do sexklubov oslovovali uvádzači. Kedysi to robili podlízaví mladíci, ale od istého času tam stáli čoraz častejšie ženy, ktoré boli ešte vytrvavejšie ako ich kolegovia. Andreas hľadel priamo pred seba a odháňal ich rukou, ale jedna zo žien šla s ním až k najbližšiemu semaforu a stále doňho dobiedzala. Tak ako? Nech sa páči, vojdite. Máme nové dievčatá.

„Bývam tu,“ povedal a prešiel cez ulicu na červenú, aby pred ženou unikol.

Hneval sa, že ho znova a znova oslovovali. Mal pocit, že tieto uvádzačky prekukli, že sa maskuje, akoby o ňom vedeli niečo, čo bolo preňho samého tajomstvom. Za atrapami, za nepriehľadnými dverami sexklubov, barov a sexshopov bol určite tvrdý, nemravný život. Znepokojovala ho myšlienka, že tento život je možno skutočnejší ako jeho vlastný. V žiadnom z týchto podnikov nebol za celé tie roky ani raz.

V nedeľu ráno dlho spal. Raňajkoval v kaviarni, a keď čítal noviny, počul, ako sa za susedným stolom háda mladý

nemecký pár, čo budú dnes robiť. Ona chcela ísť do Louvru, on nie. Keď sa ho spýtala, čo by teda chcel robiť, nevedel.

Okolo obeda bol Andreas znova doma. Opravoval školskú úlohu a potom listoval v dvoch útlých knižkách, ktoré si kúpil v piatok v nemeckom kníhkupectve. Vyšli v edícii textov na vyučovanie, ktoré niekedy čítal s pokročilými žiakmi, krátke kriminálne príbehy o zlodejoch umeleckých diel alebo o pašeráckych bandách s jednoduchou slovnou zásobou, šesťsto, tisícdvesto alebo tisícosemsto slovíčok, ktorými sa dal opísať celý svet. Andreas mal tieto príbehy rád, hoci boli hrozne banálne a vypočítateľné.

Prvú brožúrku rýchlo odložil. Išlo v nej o ekoterorizmus, táto téma ho deprimovala a zdalo sa mu, že nie je vhodná pre jeho žiakov. Druhá sa volala Láska bez hraníc. Perokresba na obálke mu pripomínala štýl šesťdesiatych rokov a zvláštne ho dojala. Mladá žena a mladý muž sedeli v kaviarni na ulici pod vysokými stromami a usmievali sa na seba. Andreas si prečítal text na obálke. Angélique, mladá Parížanka, prijme miesto au-pairky v Nemecku a zalúbi sa do Jensa, študenta morskej biológie. Rodina, v ktorej pracuje, býva v Rendsburgu, blízko dánskych hraníc. Andreas tam bol pred mnohými rokmi na konferencii o škandinávskej literatúre. Mesto sa mu páčilo, hoci celý čas pršalo a on nevidel takmer nič z okolia.

Lúbostné príbehy nečítal s deťmi rád. Pri každom bozku sa chichotali, niečo si šuškali a robili si hlúpe poznámky. Ale v mladom veku sa tiež zalúbil do au-pairky. Knihu len tak otvoril a začal čítať.

Nemohol som sa sústrediť na šoférovanie. Znova a znova som sa musel na ňu dívať. Vo volkswagene bola jej vôňa, vôňa leta, slnka a kvetinových polí.

Andreas si spomenul na Fabienne, ako sa s ňou a Manuelom išli autom kúpať na rybník. S Manuelom chodil kedysi na gymnázium a ako vysokoškooláci sa niekedy stretli vo vlaku. Andreas študoval germanistiku a romanistiku, Manuel chcel byť telocvikár. Mal Citroën 2 CV, starú rachotinu, na ktorej sa stále niečo kazilo.

Andreasa spájal s Fabienne ľúbostný vzťah, ktorý nijakým ľúbostným vzťahom nebol. Miloval ju a nikdy nemal jasno, čo ona cíti k nemu. Jedno leto sa videli takmer každý deň, prežívali spolu veľa času, ale nikdy sa jej neodvážil priznať, že ju miluje, a zdalo sa, že Fabienne na takéto priznanie nečaká. Keď už žil v Paríži, napísal jej list, v ktorom konečne hovoril o svojich citoch, no nikdy ho neodoslal.

Andreas si na Fabienne alebo Manuela nespomenul už dávno. Nepočul o nich nič už celú večnosť. Matne si spomenul na oznámenie o narodení dieťaťa, nič nehovoriaca tvár bábätko, k tomu výška a váha novorodenca, akoby to malo nejaký význam. Pravdepodobne im zablahoželal, možno im poslal darček, už si na to nepamätal. Oboch videl na chvíľu na otcovom pohrebe, potom už nikdy.

Zalistoval o niekoľko strán ďalej.

Chytil som ju za ruku a pobožkal ju. O niečo neskôr sme ležali pri priplave jeden vedľa druhého.

„Si nezvyčajný človek. Ako ti mám rozumieť?“

„Vôbec mi nemusíš rozumieť, motýlik,“ namietol som a díval som sa na ňu. „Veď sám sebe nerozumiem. Často ani presne neviem, čo chcem, tak vidíš.“

„Škoda,“ povedala potichu. „Bolo by veľmi pekné, keby si vedel, čo by som teraz chcela.“

Nasledujúcich dvadsať minút sme už toho veľa nepovedali. Keď sme vstali, Angélique si oklepala z nohavíc trávku.

„Si zlatý.“

„A ty si chutná.“

Andreas sa uprene díval na knihu. Motýlik, tak niekedy Fabienne volal, *butterfly*, keď sa rozprávali po anglicky, lebo jej nemčina bola vtedy taká zlá ako jeho francúzština. A príliš zreteľnou výslovnosťou mu povedala, že nevie, čo chce. *You do not know what you want.*

Pamätal si aj na túto scénu. Bol horúci deň. Autom šli v trojici k rybníku. Prezliekli sa v kroví. Manuel povedal, že prepláva na druhú stranu, a zmizol. Fabienne sa opalovala, ležala na chrbte a mala zavreté oči. Andreas si pamätal plavky slonovinovej farby a to, že vlasy mala zopnuté dohora. Pozoroval ju a potom sa nad ňu naklonil. Určite zacítila na tvári tieň. Otvorila oči a pozerala sa naňho.

Dovolila mu, aby ju pobožkal. Položil jej ruku na krk, pohladkal ju po pleci a celkom zľahka sa dotkol prs. Nato sa rozbehla a ušla dolu k vode.

Andreas zostal ešte chvíľu ležať. Zarazilo ho, že sa odvážil Fabienne pobožkať. Skočil rybičku a vydal sa za ňou. Fabienne plávala pomaly, hlavu mala zdvihnutú nad vodou, aby si nenamočila vlasy. Andreas si musel dať pozor, aby ju nepredbehol. Po chvíli sa k nim z opačnej strany približoval Manuel. Otočili sa a spolu odplávali k brehu.

Neskôr sa Manuel pokúšal Fabienne naučiť motýlika. V poslednom semestri si osvojil rôzne plavecké štýly a teraz sa predvádzal. Možno preto ju Andreas nazval *butterfly*. Alebo prišiel s tým menom Manuel? Andreas zrazu zneistel.

Manuel stál v plytkej vode vedľa Fabienne a pokúšal sa obopnúť jej driek, ale niekoľkými rýchlymi krokmi sa od neho vzdialila. Manuel sa vydal za ňou. Nedobehol ju, a tak ju chcel ošpliechať dlaňou, no breh ju zachránil.

V ten deň zostali pri rybníku dlho. Keď sa zotmelo, rozložili oheň. Manuel začal zlou angličtinou hovoriť o náboženstve. Fabienne mu protirečila. Bola katolíčka a nevedela si poradiť s jeho názormi protestanta, láskou k Ježišovi, o ktorom hovoril, ako by mu bol dobrý priateľ. Andreas sa hral na nihilistu. Rozohňal sa. Teraz sa mohol predvádzať on, lacnými názormi o nezmyselnosti ľudskej existencie. Napokon sa Manuel a Fabienne spojili proti nemu a vyhadzoval im na oči veci, ktoré neskôr ľutoval. Pozeral sa na Fabienne a pokúšal sa vyčítať z očí odpoveď na bozk. Ale našiel v nich len počudovanie.

Cestou domov sedela vpredu vedľa Manuela. Noc bola teplá, otvorili strechu Citroëna 2 CV a cez kopec sa vracali do dediny. Manuel zastal pred domom Andreasových rodičov. Rozlúčili sa, Fabienne sa naklonila dozadu pomedzi sedadlá a Andreasa zľahka pobožkala na líca. Zastal pri bráne do záhrady a hľadel na auto, kým na konci ulice nezabočilo a nezmizlo. Potom ešte dlho sedel vonku na schodoch, fajčil a myslel na Fabienne a na svoju lásku k nej.

Keď ju znova uvidel o niekoľko dní neskôr, bola iná ako predtým, vlúdna, ale odmeraná. Ešte niekoľkokrát sa šli autom okúpať, no zdalo sa, že Fabienne si dáva pozor, aby už nebola s Andreasom sama. Čoskoro nato sa veľmi zmenilo počasie a na kúpanie bolo príliš chladno. Potom sa videli už len vtedy, keď išli spolu s partiou do kina alebo sa stretli v reštaurácii. Na jeseň Fabienne odcestovala späť do Paríža, aby študovala germanistiku. Andreas ju neodprevadil na stanicu, už si nepamätal prečo.

Až keď Fabienne odcestovala, Andreas si všimol, ako málo ho spája s Manuelom. Uvideli sa ešte niekoľkokrát, ale bez Fabienne boli ich stretnutia nudné.

Prečítal scénu druhý raz. V poznámkach pod čiarou boli vysvetlené výrazy, ktoré nepatrili k základnej slovnej zásobe.

*prieplav – umelá rieka
jeden vedľa druhého – pri sebe
pobožkať niekoho – niekto pritlačí pery na pery niekoho iného*

Na konci kapitoly boli otázky k textu.

*Prečo je Jens sklamaný?
Čo viete o Angélique?
Kde leží Šlezvicko-Holštajnsko?*

Andreas bol vtedy pri rybníku rád, že Fabienne ušla. Bol do nej zalúbený, ale v tomto okamihu mu stačil tento prvý bozk, tento prvý dotyk. V nasledujúcich týždňoch si niekedy predstavoval, čo by sa stalo, keby jeho bozk opätovoala. Spolu bežali do lesa. Schovali sa v kroví a vyzliekli sa. Ležali na zemi, ktorá bola v Andreasovej fantázii mäkká a teplá. Potom na nich volal Manuel, náhlivo si obliekli plavky a vliekli sa späť k rybníku, akoby sa nič nestalo. Fabienne sa pozerala na Andreasa a usmievala sa. Manuel si určite všimol, čo sa stalo, no Andreasovi to bolo jedno. V predstavách bol zvláštne pyšný a mal slávnostnú náladu. Cestou späť mlčali. Andreas sedel na zadnom sedadle a pozoroval Fabienne, jej opálený krk s jemnými, takmer priesvitnými vláskami, ušnicu, cez ktorú prenikalo svetlo, vlasy zopnuté dohora. Pod tričkom sa rysovali lopatky a ramienka podprsenky.

Fabiennina krása mu vždy vyrážala dych. Bola to krása, bezchybnosť sochy. Predstavoval si, ako prechádza rukami po jej tele, ktoré bolo chladné ako bronz či leštený kameň. V jeho predstavách zostala Fabienne mladým dievčaťom, ktoré spoznal, a keď na ňu myslel, cítil sa taký mladý a neuskúsený, ako bol vtedy. Nevedel si predstaviť, že Fabienne je

spotená alebo unavená, že zúri alebo je vzrušená. Nevedel si predstaviť, že je nahá.

V zime po Fabienninom odchode zomrela Andreasova mama na rakovinu prsníka. Už dlhšiu dobu vedela o chorobe, ale najprv ju pred rodinou skrývala a potom predstierala, že to nie je nič vážne. Ešte aj krátko pred smrťou sa tvárila, že je všetko v poriadku. Doma bola neznesiteľná atmosféra, a tak si Andreas napokon prenajal izbu v meste a domov chodil už len cez víkendy. Pricestoval väčšinou až po sobotnom obede a rovno šiel do svojej izby. Povedal, že musí pracovať. Potom ležal na posteli, čítal si v starých detských knihách a znova zišiel dolu až na večeru. Po jedle zmizol čo najrýchlejšie do dediny, kde sa stretol s priateľmi. Priveľa pil, a keď prišiel domov neskoro v noci, niekedy stretol mamu, ktorá nemohla spať. Stála v kuchyni a užívala nejaké prírodné liečivá, ktoré sa pred ním pokúšala skryť. Zaželala mu dobrú noc a odišla tmavou chodbou do spálne, ale keď Andreas ležal v posteli, počul, že znova vstala a nepokojne chodí po dome.

V týchto mesiacoch sa začal stretávať s Beatrice, Manuelovou mladšou sestrou, ktorá pracovala v kantónálnej banke pri okienku a nedávno sa rozišla s priateľom. Ich vzťah netrval ani pol roka. Beatrice ešte bývala u rodičov, ktorí boli nábožensky založení a nedovolili by, aby Andreas u nej prenocoval. Niekedy ho navštívila v meste, no nikdy nechcela zostať na noc. Andreas povedal, že je plnoletá, ale pokrútila hlavou a povedala, že rodičom to nemôže urobiť. Dovolila mu, aby ju vyzliekol až do spodnej bielizne, potom povedala, že ešte nie je tak ďaleko a chce ho najprv lepšie spoznať. Keď sa Andreasa dotýkala, pripadalo mu, že to robí s nechuťou a len aby mu spravila láskavosť. Po istom čase mal toho

dost. Zavolať jej do banky a povedal, že už ju nechce vidieť. Povedala, že je pri okienku a teraz nemôže hovoriť, a on povedal, že niet o čom hovoriť, a zložil. Potom celý týždeň nedvíhal telefón. Beatrice stretol na maminom pohrebe. Prišla s Manuelom. Obaja mu vyslovili sústrasť a vymenili si niekoľko bezvýznamných viet. Po rokoch sa Andreas dozvedel, že Beatrice sa znova dala dohromady s bývalým priateľom a vydala sa zaňho.

V čase, keď chodil s Beatrice, začal písať Fabienne. Od jej odchodu na ňu často myslel a niekedy, keď s Beatrice ležal na posteli, zavrel oči a predstavoval si, že pri ňom leží Fabienne. Odtedy ho sprevádzala všetkými vzťahmi. Bola pri ňom vždy, tieň, ktorý časom zoslabol, no nikdy celkom nezmizol.

Andreas šiel do kuchyne a urobil si čaj. Potom si ľahol na pohovku a začal čítať útlú knižku od začiatku.

Láska medzi Angélique a Jensom bola takmer taká nevinná, ako bola láska medzi ním a Fabienne. K základnej slovnej zásobe nepatrilo sex a zdalo sa, že Jens sa zaujíma viac o krásy Šlezvicka-Holštajnska ako o krásu Angélique. V starom volkswagene rozvážal svoju milú po okolí, ukázal jej Múzeum Vikingov Haithabu a slávny Bordesholmský oltár v Šlezvigu a prechádzal sa s ňou pozdĺž Severomorskobaltského priepľavu, jednej z najdôležitejších vodných ciest sveta, ako jej vysvetľil. Na závesnej kompe v Rendsburgu ju prvý raz pobozkal a potom si robili výlety do vzdialenejšieho okolia. Pri príležitosti návštevy Lübecku Jens vyslovil najhlúpejšiu vetu o Thomasovi Mannovi, akú kedy Andreas čítal. Prelistoval niekoľko strán, prišla jeseň. Deň Angéliquinho odchodu sa blížil a zatemňoval šťastie mladého páru. Keď chcel ísť Jens na stanicu, aby sa s Angélique rozlúčil a sľúbil

jej, že príde do Paríža, malo jeho auto znova poruchu, a keď konečne predsa len dorazil na stanicu, uvidel už len zadné svetlá vlaku. Z nedbanlivosti si obaja nevymenili adresu a niekoľko strán to vyzeralo tak, že sa už nikdy nestretnú. Ale potom sa Jensovi podarilo dostať sa na univerzitu v Paríži. Na jar odcestoval za Angélique a o niekoľko dní ju stretol vďaka do očí bijúcej náhode, keď sa prechádzal dolu Champs-Élysées. Šťastný koniec v jarnom svetle, šťastie, nakreslené niekoľkými rýchlymi ťahmi perom.

Príbeh nepôsobil hodnoverne a bol zle napísaný, ale boli v ňom zarážajúce paralely s Andreasovým príbehom. Aj on odcestoval za Fabienne, avšak až po dvoch rokoch. Celý čas si písali. Andreas nikdy nespomenul bozk pri rybníku, ale jeho listy boli plné náznakov. Fabienne si určite všimla, čo k nej cíti.

Nikdy mu nenapísala sama od seba, ale na listy odpovedala obratom. Písala o štúdiu, rodine a priateľoch. Ani slovom nespomenula, že Manuel ju v Paríži navštevuje, a ani to, že chodievala za ním do Švajčiarska. Až keď Andreas ukončil štúdium a našiel si miesto gymnaziálneho praktikanta na parížskom predmestí, oznámila mu v postskripte, že v októbri pricestuje do Švajčiarska. Napísala, že s Manuelom sú pár a večné cestovanie hore-dolu je pre nich príliš únavné a príliš drahé.

Andreasa to ochromilo. V duchu sa pýtal, prečo mu nikdy nenapadlo Fabienne navštíviť. Najprv si myslel, že prax odriekne, potom na ňu predsa len nastúpil. Predsavzal si, že sa s Fabienne porozpráva. Celé týždne rozmýšľal, čo jej povie. Nechápal, čo vidí na Manuelovi, ktorý nastúpil na miesto učiteľa telocviku v dedine, kde on a Andreas vyrastali.

Len čo pricestoval do Paríža, zavolať Fabienne. Povedala mu, že má veľa práce, lebo je uprostred skúškového obdo-

bia. Napokon sa dohodli, že sa stretnú v jeden z nasledujúcich dní vo Veľkej mešite v čajovni.

Za dva roky, čo sa nevideli, Fabienne ešte viac opeknela. Trochu schudla a mala jasnejšie, dospeljšie črty tváre. Poďišla k Andreasovi cez preplnený podnik úplne nenútene. Objednala mäťový čaj a sladké pečivo pre oboch. Andreas rozprával o svojom mieste, žiakoch a nových kolegoch. Fabienne hovorila o skúškach, ktoré dopadli dobre, o letných prázdninách a knihách, ktoré prečítala. Povedala, že štúdium ukončí v Zürichu. Má príliš zlú nemčinu a myslí si, že nevyhnutne potrebuje pobyt v nemeckej jazykovej oblasti. Andreas povedal, že má perfektnú výslovnosť a že vo Švajčiarsku sa tak či onak nenaučí slušne po nemecky. Ale Fabienne sa len zasmiala. Nepovedal nič z toho, čo si predsavzal. Po hodine Fabienne vstala a povedala, že musí ísť, lebo sa dohodla s priateľkou.

Za necelé dva týždne, čo Fabienne ešte bola v Paríži, sa stretli štyri alebo päť ráz. Pili čaj alebo kávu a raz si v kine pozreli film Fritza Langa. Film sa krátko pred koncom roztrhol, po dlhej pauze v sále zasvietili, vošla žena a povedala, že z technických príčin nemôžu film dopremietať. Niekoľkými vetami vyrozprávala, ako sa príbeh skončí.

Andreas sa Fabienne opýtal, či si nechce ešte niečo vypiť. Povedala, že je unavená. Odprevadil ju až k domovým dverám. Celý večer hovorili len o bezvýznamných veciach. Keď šli mlčky jeden vedľa druhého, chcel konečne povedať, čo si predsavzal, no nedostal zo seba ani slovo, len chrapľavý zvuk. Fabienne sa spýtala, či niečo povedal. Nie, odvetil, len ho škriabe v krku.

Andreas si nemyslel, že láska k au-pairke je zvlášť originálna. Určite bolo veľa ľudí, ktorí zažili niečo podobné. Zarážajúce bolo, že veľa detailov jeho príbehu sa zhodovalo

s knihou. Nežné pomenovanie, ktorým nazval Fabienne, ako vyzerala a že si v Paríži kúpila mačku a v kine si pozerala staré nemecké filmy. A spievala mu francúzske piesne pre deti a jej otec bol lekár.

Autor útlej knižky sa volal Gregor Wolf. Vpredu v knihe bol krátky životopis. Stálo tam, že sa narodil v roku 1953, a keď sa vyučil za kníhkupca, vystriedal rôzne povolania, okrem iného pracoval ako čašník a nočný vrátnik. Dlhší čas prežil v zahraničí. Od roku 1985 je autor v slobodnom povolaní a novinár a žije vo Flensburgu a na Malorke. Životopis znel ako všetky životopisy spisovateľov. Andreas nikdy nepočul toto meno, ale to nemuselo nič znamenať. Vzadu v knihe bol zoznam ďalších publikácií Gregora Wolfa, dobrý tucet fádnych názvov.

Andreas sa v duchu pýtal, či Fabienne niekedy autora stretla, či mu vyrozprávala ich príbeh. Nebolo to pravdepodobné, no ešte oveľa nepravdepodobnejšie bolo, že všetky tie zhody sú náhoda.

Odložil útlú knižku a zapol televízor, aby si pozrel správy. Potom ho znova vypol. Relácie, ktoré ho zaujímali, šli podľa neho väčšinou príliš neskoro. Šiel do postele zavčasu a rýchlo zaspal. Keď zazvonil budík, bol ešte stále unavený. Šiel do kúpeľne, umyl si zuby a osprchoval sa, najprv teplou a potom studenou vodou. Nenaraňajkoval sa, len rýchlo vypil kávu a vydal sa na cestu.

V stredu sa Andreas stretal so Sylvie. Dohodli sa vždy na popoludní, keď nebolo vyučovanie, ale často do toho niečo vošlo. Sylvie mala tri deti, a keď niektoré ochorelo alebo mu odpadla hudobná, poslala Andreasovi esemesku a stretnutie odriekla. Keď sa potom stretli, zakaždým si robila žarty z ich pomeru. Niekedy ju Andreas podozrieval, že okrem neho

má ešte iných milencov, no nikdy sa jej na to nespýtal. Povedal si, že ho do toho nič nie je, a bolo mu to vlastne aj jedno.

Sylvie prišla na bicykli. Keď popri ňom vchádzala do bytu, bola zadychčaná. Spýtal sa jej, či si niečo vypije, ale povedala, že nemá veľa času, objala ho a naliehala, aby šli rýchlo do spálne.

Keď sa spolu vyspali, Sylvie sa trochu upokojila. Rozprávala mu o mužovi a deťoch, o malých katastrofách, ktoré sa vôkol nej odohrávajú. Mala nespočetné množstvo príbuzných a najlepších priateľov, ktorí, ako sa zdalo, sústavne potrebovali jej pomoc. Andreas ju počúval a plietol si ľudí, o ktorých hovorila. Všetkých volala krstným menom. To je tvoj brat, povedal Andreas. Ale nie, odpovedala Sylvie s predstieraným rozhorčením, to je muž mojej najlepšej priateľky alebo mužov bratanec alebo Annin učiteľ francúzštiny. Sylvie sa ho niekedy spýtala, prečo nikdy nič nerozpráva. Povedal, že nemá čo rozprávať, jeho život je príliš beztvárny a zároveň príliš zamotaný, aby sa v ňom dali rozpoznať príbehy. Sylvie ho nepočúvala. Stála pri okne a hľadela von. Bola nahá, ale pohybovala sa ako oblečená.

„Príšerne škaredý dvor,“ povedala. „Čo za ľudia tu bývajú?“

„Nepoznám takmer nikoho zo susedov.“

„Ako dlho už bývaš v tomto dome?“

Andreas počítal.

„Necelých desať rokov,“ povedal.

Sylvie sa zasmiala a vrátila sa do postele. Pobožkala ho na ústa. Andreas jej rukami obopol driek a pritiahol ju k sebe. Sylvie sa posadila.

„Teraz mi môžeš ponúknuť niečo na pitie.“

Andreas si obliekol nohavice a šiel do kuchyne, aby urobil kávu. Sylvie šla za ním. Povedala, že nechápe, ako to vydrží v takom maličkom byte.

„Väčší si nemôžem dovoliť.“

„Mám priateľov, ktorí chcú predať byt v Belleville. Tri veľké izby, a nie draho. Za tento tu by si určite dostal štyristotisíc. Stala sa z toho fajnová štvrť.“

Andreas povedal, že byt nie je až taký malý. A cíti sa tu dobre. Nepotrebuje viac miesta. Potom porozprával Sylvie o Angélique a Jensovi a o láske k Fabienne.

„Je to ten istý príbeh,“ povedal. „Nie je to šibnuté?“

„Ale tvoj sa skončil zle.“

„Pre mňa áno,“ povedal Andreas. Podal Sylvie šálku a sadol si na kuchynský stôl. „Možno stretla autora. Býva na Malorke. Nie je to nemožné.“

„A prečo by mu mala vyrozprávať príbeh so šťastným koncom?“

„Netuším,“ povedal Andreas.

„Možno bola do teba zaľúbená. Možno chcela, aby sa to dobre skončilo.“

„Bol som hlupák,“ povedal Andreas.

Sylvie sa spýtala, čo bolo také zvláštne na tej Fabienne. Andreas povedal, že bola veľmi pekná. Ale to nemohla byť celá pravda. Keby Fabienne spoznal dnes, ešte stále by sa mu páčila, možno by sa jej dokonca prihovril, mal s ňou aféru. Určite by z toho už však nebola tá veľká láska, ktorú v jeho živote zastupovala. Pravdepodobne to vôbec nebola Fabienne, po ktorej túžil, ale vtedajšia láska, bezpodmienečnosť toho citu, kvôli ktorému bol bezradný ešte aj o dvadsať rokov neskôr.

„Býk, ktorého zavedú ku krave, si tiež myslí, že je zaľúbený,“ povedala Sylvie a zasmiala sa. Povedala, že musí ísť, a odišla do spálne, aby sa obliekla.

„Veď jej napíš,“ povedala, keď sa s ním lúčila.